T 487
Mappe 4
Ekspl. 2-A
Årg. 1942
O.V.
Jfn.

F R I F A G B E V E G E L S E

Nr. 2, 2. årgang. 10. januar 1942.

Kamerat!

Det er merkelig hvor liten evne nazistene har til å vinne tilhengere. De truer den ene dagen, og er villige til å kjøpe i dyre dommer den neste dagen. Men det norske folket står like avvisende. Midt oppe i dette arbeider så kst. Gudbrand Lunde med sitt propagandaapparat i håp om at det også skal lykkes å få noen til å lytte til hyrdefløytene. Men alt er like håpløst. Avisene blir tatt til hjelp. Men folk leser dem ikke. Eller også leser folk avisene på sin måte. Den politiske skribent i "Aftenposten" S. W. Flood har riktignok skrevet i en leder at det ikke nytter å lese aviser mellem linjene, fordi det ikke står noe der. Si ikke slik ; da. Bare den ting at det er S. W. Flood som skriver de politiske lederne og ikke Paus Pausset, forteller ikke så lite. At det er Kulturdepartementets tilforordnede medarbeider, Paus Pausset, som settes til å skrive reiseskildringer og og om kraftlevering i Nissedal (tenk bare på det navnet) det er også betegnende for gehalten. I telegrammene finner vi daglig melding om at tyskerne holder på å rette inn frontlinjene på østfronten, og stadig finner nye overvintringsstillinger. Slikt forteller i lengden ikke så lite. I hvert fall får det ingen, selv ikke de svakeste, til å"sikre" seg inn i Nasjonal Samling. Italienernes innsats i Libya, innbye heller ikke til å skape tro på de "unge" nasjoner. I belysning av slike telegrammer klarer derfor også nordmennene å lese seg til japanernes innsats i Stillehavet, og danne seg et billede av dimensjonene i framgangen. Alle har nå lest tyske seiersmeldinger så lenge at selv japanernes innsats blekner i forvissningen om det snarlige omslag.

Nei, det er for sent for nazistene å vinne, selv passive tilhengere. Folk som ellers har funnet det formålstjenlig å forandre politisk oppfatning for å sikre seg et stadig bedre levebrød, klarer å ikke å følge nazistene i deres eventyrlige ferd. Nordmennene har holdt stand selv i en så pinlig tid som rett etter Dun Dunquerque. Da kan en lett forstå nordmennenes innstilling nå, da tyskerne begynner å se seg om etter en høvelig evakueringsbase.

– v –

Jern- og met. Renegaten Birger Aamodt er nå i full sving med å skaffe seg et "råd" istedenfor det hovedstyre som jernarbeiderne selv har valgt. Han har visstnok tenkt å presse storparten av det gamle hovedstyret til å fortsette i rådet. Tre av medlemmene er imidlertid avsatt av herr kommissaren. Det er Gustav Johansen fra Smedforeningen, Henrik Gustavsen fra Instrumentmakerne og Hjalmar Andersen fra Bilarbeiderne. Påskuddet for å sette disse trauste organisasjonsfolk utafor er at Formerforbundet skal ha representanter i det felles råd. Men den virkelige årsak er nok at enkelte hovedstyremedlemmer er klitt for byrdefulle for herr Aamodts dårlige samvittighet.

– v –

EN TYSK SPIK, er nå satt på som revisor i fagorganisasjonen. Hans navn er Kurre. Noen av de snakkesalige N.S.-pampene har fortalt at det var meningen at Herrn Kurre skulde tiltre alt den 10. september og da som revisjonssjef istedenfor Gravør. Men den planen ble oppgitt. Nå er Kurre kommet, foreløbig som alminnelig revisor i forbundene, men alle skjønner vel hva som kan skje med den mannen.... Han er forresten en fæl fisk. Hoven og brysk – det er det skussmål han får av de som har hatt besøk av den tyske spionen.

GODTFRED GRAN har lenge prøvd å få folk til å tru at han ikke er medlem av N.S. Han har rakket ned på de norske nazistene (men hevet de tyske til skyene) når han snakket med de gode jøssinger. Nå kan skurken ikke stikke hue i busken lenger. I "Fritt Folk" for 4. januar presenteres han som kf, d.v.s. "kampfelle" og roses for sin energiske innsats til fordel for N.S. etter standrettsdagene.

Vi har forlengst gjort oss ferdig med denne snikende luringen. Arbeidsfolk kommer til å kreve ham til regnskap en dag. Han slipper ikke billig.

Det forlyder forresten at Gran, som er en intrigant herre, har gjort seg ferdig i L.O., og at han skal sendes til Kristiansand for å bli kommissarisk et eller annet i Samorganisasjonen der. En annen sviker Bård Nordheim, skal være påtenkt som Grans etterfølger i L.O.

- v -

AVSATT. Vi har før fortalt at det er mye rask som er blitt satt på som ledere i fagorganisasjonen. Det vil etter hvert komme mange avsløringer i forbindelse med de karene. Når en sånn samling av kjeltringer og undermålere settes til så viktige oppgaver må det gå galt. Det går galt!

Det de har vanskeligst for å holde fingrene vekk fra, er pengene. Underslag hører snart til dagens orden. Nå er det med en av dem gått så vidt at han har måttet avsettes. Det er kommissaren i skotøyforbundet, Daniel Hagen, han er avsatt etter å ha underslått 4000 kroner i løpet av noen få måneder! Han har stukket til seg postanvisninger som er kommet til forbundet fra avdelingene - hevet pengene og puttet dem i sine egne lommer.

Det er flere av samme ulda. Vi har dem i kikkertene....

- v -

FRA KIRKEFRONTEN. Alt tyder på at det skal trekke opp til en ny kirkestrid her i landet. Siden det berømte hyrdebrevet ble sendt ut av biskoppene, har nazistene vært på stadig jakt etter kirkefolket. Hvor de kommer til blir det satt inn nazister. Og Oslo Biskop har de søkt å reduserе mest mulig, og biskop J. Støren har de prøvd å få til å trekke seg. Meningen var da å innsette en nazistisk biskop i Trondheim og gjøre denne til kirkens primas. Men biskop Støren har ikke villet vike.

For å råde bot på denne mislykte aksjonen, har kst. Schancke i Kirkedepartementet begynt å sende sine rundskriv til prester og menigheter uten å la dem passere biskoppene, og uten å innhente biskoppenes uttalelse i sakene. Landets prester har nå fått melding om saken idet avskrift av skriftveksel mellom biskopene og Kirkedepartementet er sendt ut. Vi mener at våre lesere har krav på å få kjennskap til hva striden dreier seg om.

I et brev av 19. november 1941 uttaler biskopene bl. a.: "Rundskriv som angår det gudstjenestlige og det bekjennelsesmessige - således f. eks. alt i forbindelse med alterboken - og likeledes alt som angår prestenes samvittighetsforhold og forpliktelser som ordinerte menn, - slike rundskriv må enten gi prestene grei beskjed om biskopenes stilling til saken eller bli sendt gjennom biskopene og ikke direkte til geistligheten fra et statsverdslig departement. At biskpne i slike ting settes utenfor, virker helt forvirrende for prestene og truer med å berøve kirken de garantier som er uomgjengelig nødvendige ifølge kirkens hele vesen."

I et brev av 24. november søkte kirkedepartementet å fordreie problemene, hvorpå biskopene den 15. desember sendte et klart og tydelig svar Konklusjonen i dette brevet later ingen tvil tilbake.

"Kirken er ikke en institusjon som staten kan behandle etter egen hensiktsmessighet. Kirken er i praksis innordnet i det hele samfunds organisme under administrative former som har skapt betegnelsen "statskirke". Men med dette forutsetter kirken å være åndelig suverent samfund bygget på Guds ord og fellesskapet i troen. På bibelsk vis har menigheten overdratt sine tjenere kirkens fullmakt ved bønd og håndspåleggelse. Det ansvar og den myndighet som derav følger, er det disse

tjeneres sak å være lydige mot, samtidig som de så langt sannhet og tro ikke hindrer dem er innordnet med sin kirke i et organisk forhold til det hele folkelegeme og dets styreorganer."

Disse klare ord har ikke hindret Kirkedepartementet i å sende ut pressemelding som nærmest gir uttrykk for at kirken har stilt seg til disposisjon for nyordningen. Det kan derfor være på sin plass å trekke fram tingenes virkelige sammenheng. Det norske folket venter nå i spenning på hvs biskopene vil gjøre for å få Kirkedepartementet til å rykke ut med sannheten. Kirken er jo lite tjent med et statslig administrasjonsapparat som bærer falsk vitnesbyrd mot sin neste.

- v -

TROMS-KORRESPONDENTEN VÅR har sendt oss endel nye opplysninger om forholdene der oppe. Han opplyser at av de 55 ordførere som er oppnevnt av N.S., ikke kan sees at mer enn 21 er medlemmer av partiet. Ordfører Hartvig Nielsen i Astafjord er muligens også medlem. Rådmann Chr. Hansen i Harstad er avsatt. Forretningsføreren i fylkesforsyningsnemnda er avsatt fordi han nektet å melde seg inn i N.S. Samme skjebne har lensmann Hoel i Barbu fått. Det har også foregått en omfattende utskiftning i en rekke offentlige utvalg, og nemnder uten at det er mulig å ha full oversikt åver rekkevidden av dette.

- v -

MUSIKERFORBUNDET. Som kjent gjorde Håkon Meyer seg fort ferdig som kommissarisk formann i Musikerforbundet. Så prøvde selveste Fossem seg en tid. Nå er også han gått trøtt. I disse dager er den tidligere formann, Gustav Hammerstrøm pånytt satt inn i hvervet som formann.

- v -

NYE ARRESTASJONER. Et kjent medlem av A.U.F. Per Sogstad ble arrestert natt til julaften.

Like før jul ble formannen i Hortens Arbeiderparti, ingeniør Arne Lrogseth, arrestert av Statspolitiet og satt inn i fengslet på Brødtvedt. Han er nå løslatt.

Fra Grini meldes av rektor Seipmhar fått 4 ukers vand og brød som disiplinærstraff.

- v -

PRESSET PÅ STATSFUNKSJONÆRENE. Det er ingen som tror at N.S. gir opp presset på Statstjenestemenn og arbeidere for å få dem inn i partiet. De fikk imidlertid en slik kald dusj ifjor høst i forbindelse med Hagelins cirkulære at de har tatt det litt kuli senere. Nå er det imidlertid mange tegn som tyder på at de vil forsøke seg igjen.

I Telegrafverket er det bl. a. nå meningen å avkreve personalet en lojalitetserklæring som har følgende ordlyd:

"Jeg vil syne korrekt framferd mot dem som jeg får med å gjøre i tjenesten. Jeg vil alltid være lojal mot styremaktene og ikke arbeide mot Nasjonal Samling, hverken i ord eller gjerninger.

Jeg er merksom på at jeg må slutte straks dersom jeg bryter denne lovnad."

Det er kanskje ikke så forbausende at denne erklæring har sett dagens lys, når en vet at Telegrafverkets tjenestemenn nå i snart to år så høyreist har klart å stå imot alt press og alle trusler om å gå inn i N.S.

Det er en førsteklasses falitterklæring for N.S. og deres leiesvenner at de nå må trygle tjenestemennene om lojalitetserklæring for på denne måten å ro sitt mislykte hvervningsforsøk i havn.

En kan gå ut fra at de har like lite hell med seg i sine bestrebelser denne gang som alle ganger de har forsøkt seg før.

VED OSLO LIGNINGSKONTOR har det siden ligningssjef Lund ble skikanert vekk vært delvis kaotiske forhold p.g.a. nyansatte udyktige nazister og vakante stillinger. Kontorsjef Olafsen var eneste ansøker til ligningssjefstillingen, og da medlemsskapet var i orden var saken opplagt. Flere sekretærer er sparket, således Bjarne Lie og Jørgen Dahl. Kontorist Haugland, som har vært medlem av alle tidligere politiske partier, og som er kjent for sin sine tider å ligge under for alkoholen, så nå sin store sjangse og ble som kf. straks ansatt som sekretær etter Jørgen Dahl og det i høyeste lønnsklasse. Han er uten enhver kvalifikasjon, men har nå endog søkt stillingen som direktør i Folkeregistret. Da denne Haugland forsøkte å dominere kontoret helt, ble sekretær Langeland teordret som kontorsjef fordi Olafsen ikke har den ringeste teft av administrasjon. Av den grunn hav inspektøren K. Brettli kunnet boltre seg svært. Han smisker dagens lang for sin nye nazisjef, og er svært servil for nazipåbud. En bekreftelse herpå fikk en nå til jul, da han foruten full overtidsbetaling fikk og med takk mottok et større gratiale fra ordføreren som påskjønnelsen for sin store dyktighet med å tyne uldtepper, ryggsekker og telter ut av Oslo-befolkningen.

- v -

ANGIVERE. Agent Edvin Olsen, Kamphusveien 33 på Opsal født i 1877 er angiver. Han "arbeider" bl. a. på Grand Kafe. De som vanker der bør derfor ta seg i vare for fyren.

Enkefru Anna Olsen, Mosjøen, enke etter politimester Olsen, er angiver i stor stil.

Murer Kai Marking, Bekkelagshøgda er blitt oppnevnt som N.S.-gruppefører i bygningsindustrien. Han er angiver og provokatør av farligste sort. Nå går han rundt og fremstiller seg som "angrer". Vi ber om at våre lesere er varsomme med denne mannen.

Vi advarer også mot Peder Hebberstad på Strand bensinstasjon i Sandvika. Han er angiver.

En mann en også skal passe seg for er georg "Gossen" Andersen. Han vil være kjent fra virke som cirkus- og forlystelsesparkier. I øieblikket har han forlystelsesavdelingen på Bloulleverd i Stortingsgata.

- v -

ET UHYGGELIG STRAFFEREGISTER. I avisen "Det frie Norge" for 2. desember 1941 finner vi følgende uhyggelige tall om hvordan "herrefolket" går fram i de okkuperte land mot sivilbefolkningen.

Tsjeko-Slovakia: 509 drepte, 219 000 tvangssendt til Tyskland.
Polen: 82 000 drepte, 1 200 000 sendt til Tyskland.
Norge: 21 drepte, 1400 sendt til Tyskland.
Danmark: 40 000 sendt til Tyskland.
Holland: 60 skutt, 400 døde i konsentrasjonsleir. 120 000 sendt.
Belgia: 200 000 sendt til Tyskland.
Frankrike: 250 drept, 62 000 sendt til Tyskland.
Jugoslavia: 6280 drept, 184 000 sendt til tyskland.

- v -

LEGER SOM SIER FRA HVOR DE STÅR. Som nevnt er det truffet den ordning, at bare N.S.-leger skal praktisere for Oslo forsorgsvesen. Det er satt opp en liste over de leger som kan brukes. Listen skrumper inn så og si fra dag til dag. Vi kan opplyse at følgende leger i de siste dager har meddelt at de vil bli strøket av nazilisten:

Leif Dannevig, Per Franklin Fehn, Arne Halvorsen, Aksel Haneborg, og I. Reichborn Kjennerud, (den siste er bror av den såkalte "idrettsfører" av samme navn.)

- v -

ANGIVERIET BEGYNNER. Som nevnt før, har Meyer, Rein og Olsen besluttet seg for å få Gestapo som kontingentoppkrevere når deres egne evner ikke strekker til. I et cirkulære av 25. november til samtlige forbund, innskjerper "meyerristene" i N.O. at de medlemmer som ikke betaler kontin-

gent skal trekkes til ansvar før vedkommende "rettsinnstans".

L.O. sier i rundskrivet at de medlemmer som ikke har betalt kontingent bør få en siste frist til å begynne å betale kontingenten. "Hvis dette ikke bringer det fornødne resultat, blir saken å oversende det tyske sikkerhetspoliti gjennem Landsorganisasjonen."- heter det i skrivet.

Stakkarne må få bøddelgjengen på Viktoria Terasse tilmå hjelpe seg med å få kontingenten inn, og de skammer seg ikke for å utlevere organisasjonskamerater til banditten. Vår medarbeider i L.O.s administrasjon har meddelt at den første angiverlisten alt er sendt over til Gestapo. Den omfatter både slike som har undlatt å betale kontingent, og tillitsmenn og funksjonærer som har motvirket den såkalte nyordning i fagorganisasjonen gjennem sin holdning. Det Olsen og konsorter ikke greier skal nå tyskerne ta seg av. Vi vet hvordan det vil skje. Angiverne får en drøy regning å gjøre opp. De er det verste av all skitten i N.S. Det skal de også få merke når tida kommer.

- v -

NORSK POLITIBLAD er nok ikke riktig fornøyd med stemningen i øyeblikket. Redaktør Berner Eikeland retter noen høye rop mot himmelen og stønner i kvel "Norsk politiforbund har i året ikke vært godt. Desverre har det i lokalforeningene gjort seg gjeldende en viss pessimisme og passiv innstilling til den faktiske situasjon i landet. At dette syn også smitter på hovedledelsen er naturlig og uundgåelig."

"Verst har det i det siste halvår. Stille og dødt. Få eller ingen livstegn fra noen kant. Av og til har redaktøren hatt inntrykk av at han - sammen med bladstyret - står alene igjen på skansen og roper til en sovende forsamling."

"Det er ikke slik det skal være."

"Vi kan ikke sove oss forbi denne ulvetida."

Etter disse temmelig avslørende vøklager prøver så redaktøren å finne grunnen til passiviteten og skriver:

"Vel kan det være fristende å unndra seg ansvaret - - så kan ingen ta meg etterpå for å ha sagt eller skrevet slik eller slik."

Det er morsomt å se at nazistene alt begynner å regne med at det begynner å nærme seg noe "etterpå". Det er ikke å undres over at de finner at det er stille og dødt omkring dem.

- v -

TYSKE SOLDATER som kommer fra Sallafronten forteller at de er sendt tilbake for å bli renset. Det skal være 500 mann i alt. De forteller at de ikke har vært ute av klærne i 5 måneder, og at dette har skaffet dem mange sår, byller og annen elendighet. Etter avlusningen er klærne, ja endog stålhjelmene desinfisert.

- v -

HAGELIN OG DE UFØDTE BARNA. I siste nummer av Lovtidende finner vi en ny forordning om at det nå er forbudt for andre enn apotekere og personer eller sammenslutninger som har fått tillatelse, å tilvirke, innføre eller omsette barnebegrensende midler. Salg kan bare foregå etter tilvising fra lege.

Vi har alltid visst at kst. Hagelin har en viss tendens til å tilrane seg alt mulig, men når han i forordningen har fått med en bestemmelse om at overtredelse av forordningen medfører at de preventive midler som omsettes ulovlig skal inndras til fordel for statskassen, da synes vi han tar litt for hardt i for sitt eget vedkommende.

- v -

PØBELEN SKAL OPPLÆRES. i Politibladet er det i siste nummer gitt melding om at 150 hird- og N.S.-folk skal gå politikurs på Gausdal. De utdannede nazister skal inn i "sikkerhetspolitiet.

- v -

SKUESPILLERNE er stadig like sterke. Siden teaterstreiken har det ikke meldt seg inn en eneste skuespiller i N.S. Det er således bare 5 medlemmer, nemlig: Einar Tveito, Jens Holstad, Sigurd Eldegard, Johan Hauge og Signe Ramberg. Disse er avskydd av sine kolleger. Verst er det dog med Signe Ramberg, fordi hun har latt seg bruke til å bli tvangsinnsatt på Det nye Teater for å holde oppsikt med de andre. For å skape splid blandt skuespillerne har N.S. nå skaffet seg agenter som går rundt og sprer rykter om at både den ene og andre skulde være medlem. Men skuespillerne kjenner hverandre så godt nå at de ikke lar seg lure.

- v -

SJØFOLKENES SYKETRYGD. Ifølge London Gazette er det nå ved provisorisk anordning vedtatt bestemmelser om syketrygd for sjøfolk. Disse bestemmelser trådte i kraft 1. januar. Bestemmelsen tar sikte på trygding av norske statsborgere som er ansatt på skip som seiler for den lovlige norske regjering og for Nortraskip. Samt deltar i fangst- og hvalfangstekspedisjoner. Bestemmelsen kan også med Socialdepartementets godkjenning utvides til også å omfatte andre grupper av sjøfolk.

- v -

RIKSMEGLINGSMANN CLAUSEN har vært i ildlinjen i lengere tid. Nazistene har nemlig prøvd å få ham fjernet fra sin stilling. Først prøvde de å påføre ham at han skulde ha uttalt seg om at "føreren så trødt og nedtrykt ut". Etterpå har kst. Lippestad tatt saken i sin egen hånd, og fremtvunget at herr Clausen har sagt opp sin stilling som Riksmeglingsmann. Imidlertid fungerer herr Clausen videre, idet Lippestad ikke skal ha oppnådd tyskernes velsignelse for at herr Clausen skal byttes ut.

- v -

DE OFFENTLIGE FUNKSJONÆRER har fått en nyttårsgave av nazistene, som nok ikke vil være egnet til å utbygge "samarbeidet". De har nemlig fått forlenget sin arbeidstid til 8½ time om dagen. Forlengelsen betyr fra 1½ til 2½ times lengere arbeidstid, mens godtgjørelsen for dette ikke vil komme til å beløpe seg til mer enn 10%. For flertallet av funksjonærene vil ordningen bety reellt lønnsavslag fordi overtidsgodtgjørelsen faller bort.

Vi beklager naturligvis ikke at nazistene begår slike dumheter.

- v -

EN NYTTÅRSHILSEN. Landsorganisasjonens nazistiske ledelse har sendt ut følgende nyttårshilsen til de som er knyttet til fagbevegelsen.

"Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon i Norge takker Dem for Deres store interesse og innsats for Arbeidernes faglige organisasjoner i året som gikk.

Det er vårt håp at 1942 ved felles løft og aktivt samarbeid fra alle villende krefter skal bringe frihet og trøvsel for vårt land og vårt folk. Vi ønsker Dem et godt nytt arbeidets år. Heil og sæl.

Odd Fossum, Erling Olsen, Kåre Rein."

Vi vet at tillitsmenn og funksjonærer i fagorganisasjonen mottar denne nyttårshilsen med et smil. De oppfatter den nemlig litt anderledes enn underskriverne. Og de motter nok oppfordringen til å ta felles løft og yde aktivt samarbeid, men de bestemmer seg til å yde sin innsats i den kamp vi kjemper for vår frihet og selvstendighet. Når den kampen er kjempet til ende er det nok ikke plass lenger til svikere av underskrivernes støpning.

De fagorganiserte arbeidere og tillitsmenns løfte ved årsskiftet var at i det året vi nå er gått inn i skal vi ha vunnet tilbake landet vårt og en

F r i f a g b e v e g e l s e.